

รายงานดัชนีการรับรู้การทุจริต พ.ศ. 2567
กับการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของไทย*
CORRUPTION PERCEPTION INDEX REPORT 2024 AND SOLUTIONS TO
THAILAND'S CORRUPTION PROBLEMS

อรุณัฐ ปุณยกนก

Arunat Poonyakaok

สภาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

Thai Small and Medium Enterprises Council

Corresponding Author E-mail: arunatpoon@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์นำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการไทยในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต ที่ประเมินโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ซึ่งผลจากการประเมินล่าสุดของปี 2567 ประเทศไทยได้ 34 คะแนน เป็นคะแนนประเมินที่ต่ำที่สุดในรอบสิบกว่าปี คะแนนของประเทศไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีการเพิ่มอำนาจให้กับองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ ภาคประชาชนก็มีการรวมตัวกันเป็นสมาคมเป็นองค์กรต่าง ๆ ทำการรณรงค์เพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีการประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติ มีการทำแผนปรับปรุงระบบราชการให้ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และเปิดเผย ใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล แต่ผลการประเมินก็ไม่ดีขึ้น ผู้เขียนได้แยกแยะให้เห็นว่าในการปรับปรุงค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต ได้มีการดำเนินมาตรการในสามแนวทางใหญ่ ๆ คือ แนวทางที่ 1 การใช้กฎหมายบังคับโดยภาครัฐ มีการตั้งองค์กรอิสระเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานเพิ่มขึ้นในการตรวจสอบและลงโทษการทุจริต แนวทางที่ 2 ในภาคเอกชนมีการตั้งภาคีเครือข่ายเพื่อตรวจสอบและรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ใช้สื่อออนไลน์ในการเผยแพร่ข่าวสารการทุจริตที่ประชาชนพบเห็น มีการนำหลักศาสนาต่าง ๆ มาโน้มน้าวให้ผู้บริหารราชการ

*Received January 24, 2025; Revised March 10, 2025; Accepted March 15, 2025

ระดับสูง ข้าราชการและประชาชนมีความซื่อสัตย์สุจริต และแนวทางที่ 3 เป็นการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีสนับสนุนและปรับปรุงการทำงานของภาคราชการตามนโยบายการเป็นรัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้ระบบราชการมีความรวดเร็ว โปร่งใส เปิดเผยและตรวจสอบได้ โดยหวังว่ามาตรการสามแนวทางใหญ่ ๆ นี้หวังว่าจะช่วยปรับปรุงดัชนี CPI ของประเทศไทยให้ดีขึ้นได้

คำสำคัญ: ปัญหาคอร์รัปชัน; ดัชนีการรับรู้การทุจริต; หลักศาสนา; รัฐบาลดิจิทัล

Abstract

This academic article aims to present the current corruption situation in the Thai government sector by considering the Corruption Perception Index (CPI) value assessed by Transparency International (TI) annually. The latest announced is the result of the assessment in 2024. Thailand's score is 34 points, the lowest assessment score in over a decade. Thailand's score is lower than the world average and lower than the average of 10 ASEAN countries. Although Thailand has revised laws on corruption prevention and suppression, increased powers for inspection organizations, the public sector has formed associations and organizations to campaign against corruption, announced a National Strategic Plan, and planned to improve the government system to work quickly, transparently, and openly, and used digital technology to become a Digital Government, the assessment results did not improve. The author distinguishes that in improving the Corruption Perception Index, three main approaches have been taken: Approach 1: Enforcement of laws by the government sector; An independent organization has been established to review and improve laws that give agencies more power to investigate and punish corruption. The second approach in the private sector is to set up a network to investigate and campaign against corruption, using online media to disseminate news of corruption that the public has seen, and using religious principles to persuade senior government executives, civil servants, and the public to be honest. The third approach is to use digital technology to support and improve the work of the government sector in line with the policy of becoming a Digital Government so that the

government system is fast, transparent, open, and verifiable. These three major measures will hopefully help improve Thailand's CPI index.

Keywords: Corruption Problem; Corruption Perception Index; Religious; Digital Government

บทนำ

เมื่อวันอังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International หรือ TI) ได้ประกาศคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ล่าสุดประจำปี พ.ศ. 2567 ประเทศไทย ได้ 34 คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ 107 จากจำนวน 180 ประเทศทั่วโลก และอยู่ในอันดับที่ 5 ของกลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศ (Transparency International, 2025) โดยคะแนน CPI 34 คะแนนที่ได้รับการประเมินประจำปี พ.ศ. 2567 นี้ ต่ำกว่าคะแนนในปี พ.ศ. 2566 ซึ่งได้รับ 35 คะแนน และเป็นคะแนนที่ไทยได้รับต่ำสุดในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ: ป.ป.ท., 2567). จึงน่าสนใจที่จะนำมาวิเคราะห์ว่าเหตุใดค่าคะแนน CPI ของไทยจึงไม่ดีขึ้น แม้ว่าประเทศไทยจะมีการปรับปรุงกฎหมายและมีการตั้งองค์กรอิสระเพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาโดยตลอด ในส่วนของภาคเอกชนก็มีการร่วมมือกันตั้งองค์กรและรณรงค์ต่อต้านการคอร์รัปชันมาอย่างต่อเนื่อง

การทุจริตคอร์รัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวงสร้างปัญหาให้กับประเทศไทยมาโดยตลอด มีผลเสียหายต่อประเทศชาติในทุกด้าน มีการขยายตัวเป็นวงกว้าง (พิเชฐ ทังโต, 2559) มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหา กล่าวได้ว่า คอร์รัปชันคือโรคร้ายที่ร่อนทำลายประเทศไทย คอร์รัปชันหมายถึงการทุจริตหรือการใช้อำนาจไม่เป็นธรรมเพื่อผลประโยชน์เกี่ยวกับทรัพย์สิน ตำแหน่ง บทบาทหน้าที่หรือผลประโยชน์อื่นใด การใช้ตำแหน่งหรืออำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งรวมถึงการรับสินบน การทุจริตและการใช้งบประมาณในทางที่ผิด (ธนพล เอกพจน์ และคณะ, 2566) ปัญหาคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและฝังรากลึกในสังคมมายาวนาน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เกิดกับทุกประเทศทั่วโลก องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) จึงมีการสร้างดัชนีการรับรู้การทุจริต เรียกว่า Corruption Perceptions Index หรือ CPI (พระครูโสภาสนนทกิตติ์ (ศักดิ์ อาภาโส), 2566) มีการสำรวจและประกาศค่าดัชนีของแต่ละประเทศทุกปี

ประเทศไทยมีความพยายามจะแก้ไขปัญหาลดการคอร์รัปชันตลอดมา มีการปรับปรุงกฎหมาย เพิ่มอำนาจองค์กรอิสระในการตรวจจับการกระทำผิด มีการระบุในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561-2580) มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในภาครัฐ ผ่านการพัฒนาคนและระบบต่าง ๆ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ: ป.ป.ช. 2567) ได้แก่ ให้การบริการภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยความร่วมมือของประชาชนและภาคต่าง ๆ บุคลากรภาครัฐต้องยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรมและตรวจสอบได้ และการบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ รัฐบาลมีการออกพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม 7 ประการ ว่าด้วยเรื่องหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ การยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี กระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม มีจิตสาธารณะ มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นต้น (พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม, 2562) นอกจากนี้ในด้านศาสนายังมีการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนา มาโน้มน้าวอบรมสอนและชี้แนะให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แต่ก็ยังมีการทุจริตคอร์รัปชันให้พบเห็นมาตลอด ในปัจจุบันมีการผลักดันโครงการรัฐบาลดิจิทัล โดยการนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาช่วยให้การทำงานของภาครัฐสะดวก โปร่งใส เพื่อหวังช่วยลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน (อรุณัฐ ปุณยกนก, 2567)

ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของไทย

ดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perception Index หรือ CPI ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) หรือ TI ก่อตั้งในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เมื่อปี พ.ศ. 2536 มีสถานะเป็นองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ เป็นองค์กรอิสระ ไม่ใช่ภาครัฐ ไม่แสวงหากำไร มีวัตถุประสงค์ในการต่อสู้กับการทุจริตทุกรูปแบบ ด้วยการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทำงานร่วมกับประเทศต่าง ๆ มากกว่า 100 ประเทศ ร่วมกับพันธมิตรที่มีแนวคิดเดียวกันทั่วโลกเพื่อยุติความยุติธรรมที่เกิดจากการทุจริตและสร้างความตระหนักรู้ถึงผลเสียของการทุจริต (พิพิธภัณฑ์ด้านโกง, 2568) พันธกิจของ TI คือการหยุดยั้งการ

ทุจริตและส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ในทุกระดับและทุกภาค ส่วนของสังคม วิทยาลัยศน์ของ TI คือโลกที่รัฐบาล การเมือง ธุรกิจ สังคมพลเมือง และชีวิตประจำวันของประชาชนปราศจากการทุจริต (Transparency International, 2024)

ค่า CPI สะท้อนการรับรู้ของนักธุรกิจและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับระดับการทุจริตใน ภาครัฐ และมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน ดัชนี CPI จัดอันดับ 180 ประเทศและ ดินแดนทั่วโลกตามระดับการรับรู้ของการทุจริตในภาคสาธารณะ โดยมีคะแนนตั้งแต่ 0 (มี การทุจริตมาก) ถึง 100 (โปร่งใสมาก) ประเทศมากกว่าสองในสามมีคะแนนต่ำกว่า 50 จาก 100 คะแนน ซึ่งบ่งชี้ชัดเจนว่าประเทศเหล่านั้นมีปัญหาคอร์รัปชันร้ายแรง ค่าเฉลี่ย CPI ทั่วโลกอยู่ที่เพียง 43 คะแนนเท่านั้น ประเทศไทยมีค่า CPI เท่ากับ 34 จึงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ ทั้งโลก มี 70 ประเทศที่ค่าดัชนี CPI สูงกว่าค่าเฉลี่ย และ 110 ประเทศที่ค่าดัชนี CPI ต่ำ กว่าค่าเฉลี่ย (ดิรัส ตฤณเตชะ, 2566) จากรายงานค่า CPI ปี 2567 ประเทศเดนมาร์ก ครอง ตำแหน่งอันดับที่ 1 ของโลก ด้วยคะแนนสูงสุด 90 คะแนน อันดับ 2 ประเทศฟินแลนด์ ได้ 88 คะแนน อันดับ 3 ประเทศสิงคโปร์ได้ 84 คะแนน (Transparency International, 2025)

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศส่วนใหญ่ไม่มีความก้าวหน้าในการปรับปรุงค่า CPI ให้ดีขึ้นและบางประเทศยังถดถอยลง ค่า CPI ใช้การประเมินจากแหล่งข้อมูลหลาย แห่งเพื่อจัดอันดับการรับรู้คอร์รัปชันในประเทศต่าง ๆ แหล่งข้อมูลเหล่านี้ช่วยสะท้อน ภาพลักษณ์การทุจริตในแต่ละประเทศ โดยการรวบรวมข้อมูลจากนักธุรกิจและผู้เชี่ยวชาญ เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการทุจริตจากฐานข้อมูลที่เป็นการจัดอันดับหรือ ดัชนีชี้วัด ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น นักวิเคราะห์จาก หน่วยงานระหว่างประเทศ นักธุรกิจ และนักวิชาการ ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น ของผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐที่พวกเขาประสบหรือได้ยินมา แหล่งข้อมูลจากองค์กรระหว่างประเทศที่เชื่อถือได้ เช่น ธนาคารโลก (World Bank), World Economic Forum, และหน่วยงานให้คำปรึกษาเอกชน เป็นต้น (พิพิธภัณฑ์ตัน โกง, 2568)

ตารางที่ 1 คะแนน CPI ของประเทศไทยตั้งแต่ปี 2558 ถึง 2567

พ.ศ.	คะแนน	อันดับ
2558	38	76
2559	35	101
2560	37	96
2561	36	99
2562	36	101
2563	36	104
2564	35	110
2565	36	101
2566	35	108
2567	34	107

(ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ: ป.ป.ช. (2568)

จากตารางที่ 1 แสดงค่าดัชนี CPI ของไทยย้อนหลัง 10 ปี ค่าดัชนี CPI ของไทยลดต่ำลงมาตลอด และคะแนนที่ไทยได้รับการประเมินในปีล่าสุด คือ พ.ศ. 2567 เป็นคะแนนที่ต่ำที่สุดในรอบ 10 ปี

ตารางที่ 2 ค่า CPI ประจำปี พ.ศ. 2567 ของประเทศในอาเซียน

อันดับในอาเซียน	อันดับโลก ปี 2567	ประเทศ	คะแนน ปี 2567
1	5	สิงคโปร์	84
2	57	มาเลเซีย	50
3	88	เวียดนาม	40
4	99	อินโดนีเซีย	37
5	107	ไทย	34
6	114	ฟิลิปปินส์	33
7	114	ลาว	33
8	158	กัมพูชา	21
9	168	เมียนมา	16
10	-	บรูไน	ไม่มีผลประเมิน

ค่าเฉลี่ย CPI ของประเทศในกลุ่มอาเซียน เท่ากับ 39

(ที่มา: Transparency International, 2025)

ในกลุ่มประเทศอาเซียน ค่า CPI ของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 5 โดยมีสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีอันดับสูงสุด ปัญหาคอร์รัปชันส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการลงทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จากค่า CPI แสดงให้เห็นถึงการแก้ปัญหาคอร์รัปชัน ยังไม่ดีขึ้น

สรุปให้เห็นว่าจากการพิจารณาตัวชี้วัดค่า CPI แสดงให้เห็นข้อเท็จจริงว่าปัญหา การคอร์รัปชันของไทยยังเป็นปัญหาใหญ่ ในรอบสิบปีที่ผ่านมา ค่า CPI ไม่ดีขึ้น อันดับโลกก็ ยังเพิ่มขึ้น แม้แต่ในกลุ่มประเทศอาเซียนจำนวน 10 ประเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย CPI เท่ากับ 39 ค่า CPI ไทยก็ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในอาเซียน ดังนั้นจึงควรเร่งหาวิธีการและมาตรการที่ดีกว่า ที่ทำอยู่ในทุกวันนี้ เพื่อยกระดับประเทศลดการคอร์รัปชันให้น้อยลงกว่านี้

หน่วยงานป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันของไทย

ความพยายามป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน มีการตั้งหน่วยงานและ องค์กรอิสระขึ้นมาหลายหน่วยงานได้แก่ 1. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) รับผิดชอบในการตรวจสอบและดำเนินคดีเกี่ยวกับการ ทุจริตของนักการเมืองและข้าราชการระดับสูง 2. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) มุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการในหน่วยงานของรัฐ 3. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐเพื่อความโปร่งใส 4. สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) รับผิดชอบในการตรวจสอบ และดำเนินการเกี่ยวกับการฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับคอร์รัปชัน

นอกจากองค์กรอิสระภาครัฐแล้วยังมีการรวมตัวของภาคเอกชนเป็นภาคีองค์กร ต่อต้านการทุจริตในประเทศไทย มีหลายองค์กรที่สำคัญ เช่น 1. โครงการแนวร่วมปฏิบัติ ของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) ก่อตั้งขึ้นในปี 2553 โดยความร่วมมือ ของ 8 องค์กรชั้นนำ เช่น หอการค้าไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อสร้าง ความร่วมมือในการต่อต้านคอร์รัปชันในภาคธุรกิจ 2. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการ บริษัทไทย (IOD) ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ CAC และส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กรต่าง ๆ 3. หอการค้านานาชาติ มีบทบาทในการสนับสนุนการต่อต้านคอร์รัปชันและสร้าง มาตรฐานทางธุรกิจที่โปร่งใส 4. สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย ร่วมมือในการพัฒนา มาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดีและต่อต้านคอร์รัปชันในตลาดทุน 5. องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (Anti-Corruption Organization of Thailand) หรือ ACT คือ องค์กรภาคประชา

สังคมที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อร่วมมือในการต่อต้านคอร์รัปชันในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาคอร์รัปชันและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและป้องกันการทุจริต 6. เครือข่ายประชาชนต่อต้านคอร์รัปชัน (คปต.) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2543 ตามมติของที่ประชุมเครือข่ายประชาสังคมไทย ซึ่งมีจุดหมายร่วมกันในการผลักดันกำลังของประชาชนเพื่อช่วยกันเฝ้าระวังและแก้ปัญหาการทุจริตในวงราชการ

จะเห็นว่าประเทศไทยมีหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนหลายองค์กรทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่เหตุใดการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยยังมีมาก โดยดูจากดัชนี CPI ที่ไม่ดีขึ้น จากรายงานของ ปปช. เพียงหน่วยงานเดียว จากวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2566 รวมระยะเวลา 7 เดือนมีเรื่องที่เข้าสู่การพิจารณาและตรวจสอบ รวม 4,894 เรื่อง ซึ่งยังไม่นับรวมคดีความต่าง ๆ ที่เข้าสู่การพิจารณาของหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงคดีที่ไม่ได้รับการพิจารณาแต่เป็นคดีที่รับรู้ในเอกชนที่ต้องติดต่อกับราชการ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2567) โดยวิเคราะห์ว่ามีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น 1. ขาดจริยธรรมและคุณธรรม ข้าราชการบางคนมีพฤติกรรมโลกและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว 2. โอกาสในการทุจริต ระบบราชการมีช่องโหว่และขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดโอกาสในการทุจริตได้ง่าย 3. อิทธิพลจากผู้มีอำนาจ ผู้มีอิทธิพลสามารถแทรกแซงกระบวนการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมาย ทำให้การดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดเป็นไปอย่างล่าช้า 4. ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่เอื้ออำนวย ค่านิยมที่ยกย่องคนร่ำรวยและการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม 5. การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวด กฎหมายและระเบียบยังไม่มีความเข้มงวดเพียงพอในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งหมดนี้ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

รัฐบาลดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส

รัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) คือการนำระบบดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานบริการประชาชน เช่นในกรณีของประเทศไทยที่ประสบความสำเร็จ ในการปรับปรุงระบบราชการให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล คือสาธารณรัฐเอสโตเนีย (ไอริน โรจนรักษ์, 2564) ที่พัฒนาระบบราชการด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานภาครัฐ ทำให้การทำงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนมีความรวดเร็ว โปร่งใส มีธรร

มาภิบาล มีค่าดัชนีเป็นอันดับที่ 13 ของโลกและมีค่า CPI เท่ากับ 76 (Transparency International, 2025) ในแผนยุทธศาสตร์ชาติจึงมีการวางยุทธศาสตร์ที่จะพัฒนาและปรับปรุงการทำงานภาครัฐให้ เป็นรัฐบาลดิจิทัล มีการประกาศแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย (ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2566) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาการบริการสาธารณะของรัฐโดยใช้ระบบดิจิทัลเทคโนโลยี มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลคือ “บริการภาครัฐสะดวก โปร่งใส ทันสมัย ตอบโจทย์ประชาชน” (อรุณัฐ ปุณยกนก, 2567) โดยคาดหวังว่านโยบายรัฐบาลดิจิทัลจะช่วยให้งานบริการสาธารณะต่าง ๆ เช่นการขอใบอนุญาต การต่อทะเบียนกิจการ ธุรกิจร้านค้า การทำธุรกรรม การยื่นแบบชำระภาษี การติดต่องานทะเบียน จะเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน ลดโอกาสการเรียกรับสินบนเพื่อให้งานอนุมัติเร็วขึ้น รวมทั้งจะประหยัดงบประมาณรายจ่ายของรัฐ เพราะสามารถลดขั้นตอนงาน ลดการใช้เอกสาร และลดจำนวนข้าราชการลงได้ ก็น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้ดัชนีค่า CPI เพิ่มขึ้นได้

ศาสนากับการป้องกันการคอร์รัปชัน

ทุกศาสนามีบทบัญญัติที่จะให้คนเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนกัน ในศาสนาพุทธมีธรรมะข้อเบญจศีล ที่ให้พุทธมามกะปวารณายึดถือปฏิบัติ ในศีลข้อ 2 เว้นจากอทินนาทาน ไม่ละเมิดต่อกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของกันและกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2549) เว้นจากการลักทรัพย์ การไม่ลักขโมยแย่งชิงกัน ไม่เอาเปรียบบุคคลและสังคม ทั้งซึ่งหน้าและลับหลัง เลี้ยงชีพโดยชอบธรรม มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ปันกันในเรื่องของ ความรู้ และความดี ขวนขวายช่วยผู้อื่นในกิจที่ควรช่วย มีความพากเพียรเพื่อความก้าวหน้า ประหยัดมัธยัสถ์ บูรณะ ซ่อมแซม ขยันขันแข็งในหน้าที่การงานของตน เพื่อไม่ต้องเป็นขโมยเพื่อตั้งตัวและดำรงวงศ์สกุล และเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตามสัญญา ประชาคมอย่างเคร่งครัด (พุทธทาสภิกขุ (เงื่อม อินทปญโญ), 2534) ดังแนวคิดของพระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (2557) ให้ทัศนะของศีลใช้ป้องกันการคอร์รัปชันไว้ว่า “...เวลาที่เราจะต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันไม่นำหลักธรรมศีล 5 เข้าไปได้อย่างไร โดยเฉพาะในข้ออทินนาทาน ธรรมมาภิบาลจะต้องมีความ Transparency เป็นข้อหนึ่งในนั้นก็ คือความโปร่งใส ทำอย่างไรให้คนโปร่งใสก็ให้คนมีศีลมีธรรม เบญจศีล เบญจธรรมต้องเข้ามา...” ถ้ามุขยในโลกปฏิบัติตนอยู่ในศีล 5 ประการอย่างเคร่งครัดเป็นประจำหรือที่เรียกว่า นิจศีล สังคมย่อมสงบสุข ชาวโลกย่อมร่มเย็นกันทั่วหน้า (วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน, 2560) และ

ยังมีนักวิชาการด้านศาสนาเสนอแนะให้นำหลักพุทธธรรม หิริ-โอตตปปะ คือความละอาย ต่อบาป ความเกรงกลัวต่อบาปหรือการทำความชั่ว มาใช้อบรม นอกจากนี้ยังมีหลักธรรม อื่น ๆ ได้แก่ “หลักฆราวาสธรรม 4” ธรรมสำหรับผู้ครองเรือน มีอยู่ 4 ประการคือ 1. สัจจะ คือ ประพฤติด้วยความสุจริต ไม่หลอกลวง 2. ทมะ คือ การฝึกฝนข่มใจตนเองให้ห่างจาก อบายมุข ไมโลภ 3. ขันติ คือ มีความอดทน ต่อกิเลส ต่อสิ่งยั่วยุ ต่อราคะ ไม่ให้หลงไป กระทำความผิด 4. จาคะ คือการสละสิ่งที่มี สละสิ่งที่อยากมี สละอารมณ์อยาก (พิชญ์ หอมสมบัติ และคณะ, 2564)

ในศาสนาอิสลามสอนว่า ในการดำเนินชีวิตจงเลือกสรรเฉพาะสิ่งที่ดี อันเป็นที่ ยอมรับของสังคม จงทำตนให้เป็นผู้ดำรงอยู่ในศีลธรรม มีเมตตา มีความรัก ซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น รู้จักปกป้องสิทธิของตน ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น เป็นผู้มีความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว เป็นผู้มีความ ยุติธรรม หลักการปฏิบัติ กิจการงานต่าง ๆ ที่มุสลิมต้องมีความเหมาะสมกับตนเองและ สังคม ขณะเดียวกันต้องออกห่างจากการทำงานที่ไม่ดี ที่สร้างความเสื่อมเสียอย่างสิ้นเชิง (ณัฐ พัทขนานต์ แก้วพลอย, 2562) ในคำสอนของศาสนาคริสต์ มีระบุในหลักธรรมบัญญัติ 10 ประการ อย่าลัทธิหรือลัทธิขโมยหมายถึงฉ้อโกง อย่ามักได้ในทรัพย์สินของผู้อื่น (สมบัติ กองกะมุด, 2559)

ที่ผ่านมาจึงมีการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนา มาโน้มน้าวอบรมสอนและชี้ นำให้ซื่อสัตย์สุจริตลดการทุจริตคอร์รัปชันอยู่เสมอ ในประเทศที่คะแนน CPI ดีเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก เช่นประเทศเดนมาร์คเป็นประเทศที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ 1-5 มาโดยตลอด เป็นประเทศที่ประชาชนนับถือศาสนาคริสต์ ในอาเซียนเองประเทศสิงคโปร์มีดัชนีการรับรู้ การทุจริตสูงที่สุดในอาเซียน มีประชากรนับถือศาสนาหลากหลายทั้งพุทธศาสนา คริสต์ ศาสนา อิสลาม และฮินดู (ชิตตะวัน ชนะกุล, 2566) ศาสนาทุกศาสนาล้วนมีคำสอนให้คน เป็นคนดี จึงย่อมมีส่วนที่ช่วยโน้มน้าวให้คนไม่ประพฤติผิดไม่ทุจริตคอร์รัปชัน (ติรัส ตฤณเตชะ, 2566)

จากที่ได้นำเสนอมาผู้เขียนจึงขอเสนอองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยเพื่อให้ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของไทย หรือค่า CPI มีคะแนนสูงขึ้น โดยการใช้มาตรการ 3 ด้านประสานกัน ได้แก่ 1. การควบคุมบังคับโดยใช้กฎหมายผ่านทาง องค์กรของรัฐที่มีอยู่แล้วหลากหลายองค์กร 2. การโน้มน้าวจิตใจผู้ปฏิบัติงานให้มีความ ซื่อสัตย์สุจริตโดยยึดหลักคำสอนของศาสนาและมาตรการทางสังคมเช่นสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานเกรงกลัวที่จะถูกเปิดเผยหรือเปิดโปงการทุจริต 3. การสนับสนุนให้มีการใช้ ดิจิทัลเทคโนโลยีในกระบวนการทำงานของราชการตามแผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

โดยเร็วเพราะจะทำให้เกิดความโปร่งใส ความรวดเร็วและเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน หากใช้แนวทางทั้งสามนี้ประสานร่วมกันน่าจะทำให้การประเมินค่า CPI ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมาในอดีต

ภาพที่ 1 : องค์กรความรู้

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย พบว่าสถานการณ์การรับรู้การทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาไม่ดีขึ้น โดยดูจากค่า CPI ที่ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั่วโลก และจากการจัดอันดับค่า CPI ลำดับที่ของประเทศไทยนอกจากไม่ดีขึ้น แม้แต่การเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันเองค่า CPI ของประเทศไทยก็ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในกลุ่มอาเซียน แม้ว่ารัฐบาลและองค์กรภาคเอกชนจะร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหา ทั้งมีการตั้งหน่วยงานองค์กรอิสระภาครัฐ ปรับปรุงกฎหมายให้เข้มงวด มีบทลงโทษครอบคลุมการกระทำผิดต่าง ๆ มีการรณรงค์อบรมให้ความรู้ และใช้หลักพุทธธรรมเพื่อโน้มน้าวให้ซื่อสัตย์สุจริต แต่สถานการณ์ที่เห็นจากตัวชี้วัดดัชนีการรับรู้การทุจริตก็ยังไม่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ภาคเอกชนมีการรวมตัวเป็นองค์กรต่าง ๆ เพื่อรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และใน

ปัจจุบันนับแต่มีแผนยุทธศาสตร์ชาติและมีแผนดำเนินงานในการปรับปรุงระบบราชการให้เป็นรัฐบาลดิจิทัลโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงระบบการทำงานของราชการ ผู้เขียนยังเชื่อว่าจากมาตรการต่าง ๆ ที่ทุกฝ่าย ทั้งภาคราชการและเอกชนร่วมมือกัน จะทำให้การทุจริตคอร์รัปชันลดน้อยลง ช่วยกันเสริมให้ภาพลักษณ์ประเทศไทยดีขึ้นได้ ทำให้ค่าดัชนี CPI เพิ่มขึ้น และปรับปรุงอันดับความโปร่งใสของประเทศไทยเทียบกับประเทศอื่น ๆ ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำให้การประเมินค่า CPI ได้คะแนนสูงขึ้น ผู้นำรัฐบาลและข้าราชการระดับสูงของทุกหน่วยงานต้องแสดงเจตจำนงและประพฤติปฏิบัติตนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส เป็นตัวอย่างแก่ข้าราชการและประชาชน รัฐบาลต้องสนับสนุนการรื้อปรับระบบราชการ ปรับปรุงลดขั้นตอนและกฎระเบียบกฎกระทรวงต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นไม่เหมาะสม สนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐให้ประชาชนเข้าถึงและค้นคว้าตรวจสอบการใช้งบประมาณของราชการได้โดยสะดวก เมื่อระบบราชการมีความโปร่งใสมากขึ้น เปิดเผยและตรวจสอบได้ การทุจริตก็จะทำได้ยากขึ้น การประเมินค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตหรือค่า CPI ก็会上ดีขึ้นเรื่อย ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชิตตะวัน ชนะกุล. (2566). ประชาธิปไตยและการคอร์รัปชัน: กรณีศึกษาประเทศกลุ่มอาเซียน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(3), 243-261.
- ณัฐพิชกานต์ แก้วพลอย. (2562). หลักธรรมคำสอนพื้นฐานอิสลามกับการเรียนรู้เพื่อประกอบอาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์บริเวณป่าชายเลน อำเภอละงู จังหวัดสตูล. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 8(2), 236 -244.
- ดิรัส ตฤณเตชะ. (2566). วัฒนธรรมความไว้วางใจในสังคมเดนมาร์ก : หนทางสู่ความสำเร็จในการปลูกและปลูกจิตสำนึกด้านทุจริต. *วารสารวิชาการ ป.ป.ช.*, 16(2), 85-102.
- ธนพล เอกพจน์, วิรัช วงศ์กนิษฐ์วัฒนา, ปานปั้น ปลั่งเจริญศรี. (2566). การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย : อุปสรรคเชิงมนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยในห้องสนทนาเกี่ยวกับการเมือง. *วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 13(3), 67-92.

- ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570. (2566, 10 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 140 ตอนพิเศษ 84. หน้า 1.
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน. (2564, 20 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 109ง. หน้า 8-9.
- พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562. (2562, 16 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก. หน้า 1-10.
- พระครูโอภาสทนทกิตติ (ศักดา โอภาโส). (2566). ทางออกการป้องกันและการปราบปรามทุจริตในสังคมไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 12(1), A114-A122.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2549). *พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรกฎาคม 2549. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตโต). (2557). *พุทธบูรณาการ เพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคม*. สรุปลการประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 1: Commemorative Book : MCU Congress I. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิเชฐ ทังโต. (2559). พุทธธรรมกับการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 22(4), 1-15.
- พิพิธภัณฑสถานโก่ง. (2568). *ดัชนีการรับรู้การทุจริต*. สืบค้น 12 มกราคม 2568, จาก <https://acm.nacc.go.th/press-release/cpi1>.
- พิษณุ หอมสมบัติ, พระปลัดภักตร์วัฒน์ สีลเตโช และสอาด ภูนาสรณ์. (2564). ฆราวาสธรรม 4 ประเภท: การป้องกันการทุจริตอย่างยั่งยืน. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 21(2), 159-169.
- พุทธทาสภิกขุ (เงื่อม อินทปญฺโญ). (2534). *คู่มือมนุษย์ ฉบับสมบูรณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน. (2560). พัฒนาการอธิบายความหมายของศีล 5. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาขอนแก่น*, 4(2), 1-15.
- สมบัติ กองกะมุด. (2559). เบญจศีลในปรัชญาพุทธศาสนากับบัญญัติ 10 ประการ ในปรัชญาคริสต์ศาสนา : การศึกษาเชิงวิเคราะห์. *วารสารพุทธมคค์*, 1(2), 25-32.

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ : ป.ป.ท.(2567). *ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (2024)*. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2568, จาก [https://www.pacc.go.th/page1\(2017\).html](https://www.pacc.go.th/page1(2017).html).
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ : ป.ป.ช. (2567). *รายงานประจำปี 2567*. สืบค้น 25 ธันวาคม 2567, จาก <https://rb.gy/jijm26>.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ: ป.ป.ช. (2568). *ป.ป.ช. เผยผลวิเคราะห์ CPI 2567*. สืบค้น 6 มีนาคม 2568, จาก <https://shorturl.at/c8N82>
- อรุณัฐ บุญยกนก. (2567). แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย: การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อความสำเร็จ. *วารสารบัณฑิตศึกษาวิชาการ*, 2(4), 42-49.
- ไอริน โรจน์รักษ์. (2564). จาก Estonia สู่ E-Estonia: ถอดบทเรียน 30 ปีธรรมาภิบาลกับการปฏิรูปภาครัฐ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์นายเรืออากาศ*, 9(1), (161-174).
- Transparency International. (2024). *Home/About*. สืบค้น 26 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.transparency.org/en/about>.
- _____. (2025). *Corruption Perceptions Index 2024*. สืบค้น 6 มีนาคม 2568, จาก <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/sgp>.